

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 243/2022
23.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Саше Милетића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Књажевцу К.бр.149/19 од 01.07.2021.године и Вишег суда у Зајечару Кж1.бр.148/21 од 18.11.2021.године, у седници већа одржаној дана 23. марта 2022. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Саше Милетића поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Књажевцу К.бр.149/19 од 01.07.2021.године и Вишег суда у Зајечару Кж1.бр.148/21 од 18.11.2021.године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док се исти захтев у осталом делу одбацује, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Књажевцу К.бр.149/19 од 01.07.2021.године, окривљени АА и окривљени ББ су оглашени кривим да су извршили по једно кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, а суд их је на основу члана 4. став 2. и члана 22. и члана 58. став 1. Кривичног законика ослободио од казне, док је окривљени ББ ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. Кривичног законика, на штету окривљеног АА.

Истом пресудом, окривљени АА и окривљени ББ су обавезани да суду на име паушала плате износе од по 10.000,00 динара, а окривљени АА да на име трошкова кривичног поступка плати износ од 18.039,00 динара.

Против правноснажне пресуде Вишег суда у Зајечару Кж1.бр.148/21 од 18.11.2021.године, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Саша Милетић због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана

438. став 1. тачка 8) ЗКП, члана 438. став 2. тачка 1), члана 441. став 4. и члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП. Иако формално у захтеву бранилац не означава, из образложења захтева прозилази да се истим побија и пресуда Основног суда у Књажевцу К.бр.149/19 од 01.07.2021. године. Бранилац је предложио да Врховни касациони суд усвоји захтев и укине побијане пресуде, предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или да пресуде преиначи и окривљеног АА ослободи од оптужбе и обавезе окривљеног ББ да окривљеном АА накнади трошкове кривичног поступка.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА истиче да су и првостепена и другостепена пресуда засноване на доказу на коме се по одредбама законика о кривичном поступку не могу заснивати, односно на извештају ПС Књажевац од 19.11.2019. године, који садржи запис о вербалној комуникацији између оптужених критичном приликом, који су сачинили припадници полиције који нису били очевици на лицу места. Бранилац је још навео да је првостепени суд у пресуди навео да је прочитан наведени извештај као доказ, и да је прихваћен са образложењем да је сачињен од стране стручних и овлашћених лица, те да је прихватио исказе сведока јер су њихова сведочења у складу између осталог и са наведеним извештајем, и да је погрешан закључак другостепеног суда да првостепена пресуда није заснована на извештају ПС Књажевац од 19.11.2019. године.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Најпре, из списка предмета произилази да је извештај ПС Књажевац 03.19.7.2 број: 031-1/19 -1133 од 19.11.2019. године, послат Основном суду у Књажевцу, на основу дописа који је Основни суд у Књажевцу послао ПС Књажевац дана 07.11.2019. године и којим је тражио да се достави извештај о томе ко је дана 03.05.2019. године пријавио догађај који се десио у ... улици у ... и чији су актери били окривљени АА и ББ, да ли је полиција том приликом изашла на лице места, обавила разговор са учесницима догађаја и да се доставе сви записници који су узети од актера догађаја. Из самог извештаја П.С. Књажевац од 19.11.2019. године произилази да су у прилогу истог достављене службене белешке о обавештењу примљеном од АА и ББ, као и сведока догађаја ВВ и ГГ, као и писмена у вези захтева ВЈТ Зајечар по наведеном предмету.

Чланом 288. став 1. ЗКП је прописано да полиција може позвати грађане ради прикупљања обавештења, а у позиву се мора назначити разлог позивања и својство у

коме се грађанин позива, а ставом 2. истог члана да приликом поступања по одредбама овог члана полиција не може грађане саслушавати у својству окривљеног односно испитивати у својству сведока или вештака, осим у случају из члана 289.ЗКП.

Чланом 289. став 1. ЗКП је прописано да кад полиција прикупља обавештења од лица за које постоји основи сумње да је учинилац кривичног дела или према том лицу предузима радње у предистражном поступку предвиђене овим закоником, може га позивати само у својству осумњиченог, а у позиву ће се осумњичени упозорити да има право да узме браниоца. Ставом 2. истог члана је прописано да ако полиција у току прикупљања обавештења оцени да позвани грађанин може бити сматран осумњиченим, дужна је да га одмах поучи о правима из члана 68. став 1 тачка 1) овог законика и о праву да узме браниоца који ће присуствовати његовом саслушању

Имајући у виду да су предметне службене белешке о обавештењу примљеном од грађана АА, ББ, ВВ и ГГ, саставни део предметног извештаја, и да је суд на главном претресу прочитао овај извештај као доказ, а да је у образложењу првостепене пресуде, на страни 10, трећи пасус, наведено да суд прихвата исказе сведока ВВ и ДД с обзиром да су њихова сведочења поткрепљена између осталог и писаним доказом-извештајем ПС Књажевац од 19.11.2019.године, стоје наводи захтева браниоца окривљеног АА да је суд ценио спорни доказ и свој закључак поткрепио доказом на коме се по одредбама ЗКП пресуда не може заснивати, те да је извештај ПС Књажевац 03.19.7.2 број: 031-1/19 -1133 од 19.11.2019.године, требало издвојити из списка предмета, обзиром да се предметне службене белешке не могу користити као доказ сходно члану 288.ЗКП.

Међутим, одредбом члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП је прописано је да ова битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог законика не може заснивати, осим ако је с обзиром на друге доказе, очигледно да би и без тог доказа била донесена иста пресуда. Из списка предмета произилази да првостепени суд побијану правноснажну пресуду није засновао искључиво на извештају ПС Књажевац 03.19.7.2 број: 031-1/19 -1133 од 19.11.2019.године, већ су чињенице везане за кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, за које је окривљени АА правноснажно оглашен кривим, утврђене на основу одбрана окривљених и других доказа изведених у току поступка и то исказа испитаних сведока ВВ и ДД, као и сведока ЂЂ који су исказе дали на главном претресу дана 13.01.2020.године.

Дакле, како нижестепене пресуде нису засноване само на извештају ПС Књажевац од 19.11.2019.године са прилозима и како је, по оцени Врховног касационог суда, с обзиром на друге доказе изведене у законито спроведеном поступку, и оцењене појединачно и у њиховој међусобној вези, очигледно је да би и без овог доказа била донета иста пресуда, то самим тим неосновано бранилац окривљеног указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, као повреду поступка која је била од апсолутног утицаја на законитост и правилност правноснажне пресуде.

Из наведених разлога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, у делу у којем се нижестепене пресуде побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП је одбијен као неоснован, на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП.

У осталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је недозвољен.

Одредбом члана 482. став 1. Законика о кривичном поступку прописано је да против правноснажне одлуке јавног тужиоца или суда или због повреде одредаба поступка који је претходио њеном доношењу, овлашћено лице може поднети захтев за заштиту законитости под условима прописаним у том Законику.

Одредбом члана 483. став 1. ЗКП-а прописано је да захтев за заштиту законитости могу поднети Републички јавни тужилац, окривљени и његов бранилац, а одредбом члана 483. став 3. ЗКП, прописано је да захтев за заштиту законитости окривљени може поднети искључиво преко браниоца.

Бранилац окривљеног указује на повреду члана 438. став. 1. тачка 8) ЗКП сматрајући да је закон повређен на штету окривљеног јер пресудом није потпуно решен предмет оптужбе у делу којим је окривљени ББ ослобођен од оптужбе да је на штету АА извршио кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, односно кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ, јер је суд погрешно оценио да нема доказа да је дело извршено. Бранилац окривљеног АА указује и на повреду члана 441. став 4. ЗКП, наводећи да је пресуда у делу одлуке о трошковима поступка зависна од одлуке у главној ствари, и да су нижестепени судови требали да обавезу окривљеног ББ да накнади трошкове поступка оштећеном АА.

По оцени Врховног Касационог суда, у овом делу захтева и на овај начин бранилац окривљеног АА, који је у истом поступку и приватни тужилац, поступа као пуномоћник приватног тужиоца а не као бранилац окривљеног. Имајући у виду чињеницу да су, сходно цитираним законским одредбама, овлашћена лица за подношење захтева за заштиту законитости само Републички јавни тужилац, бранилац и окривљени, и то окривљени искључиво преко браниоца, те да ово овлашћење није дато другим процесним субјектима ниједном законском одредбом, то из наведеног јасно произилази да пуномоћник приватног тужиоца није овлашћен да поднесе овај ванредни правни лек, већ може евентуално поднети само иницијативу Републичком јавном тужиоцу за подношење захтева за заштиту законитости, у складу са уставним правом подношења предлога државним органима (члан 56. Устава Републике Србије).

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 483. став 1. ЗКП захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Саше Милетића у овом делу одбацио као недозвољен, с обзиром да је поднет од стране неовлашћеног лица.

Такође, бранилац окривљеног указује на повреду члана 447. став 2. ЗКП, са образложењем да бранилац није био обавештен о седници већа пред другостепеним судом, иако је то тражио у жалби и да истој није присуствовао ни окривљени, јер такође није позван, а да је другостепена пресуда донета са позивом у уводу на одредбу члана 447. став 5. ЗКП, што подразумева да је седница већа одржана у одсуству уредно позваних странанака, што није био случај. Имајући у виду да наведене повреде одредаба ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и

његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Саше Милетића и у овом делу оценио недозвољеним.

Са свега изложеног, а на основу одредаба члана 491. став 1. и 2. ЗКП у делу у којем је захтев одбијен као неоснован, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана члана 483. став 1. и 485. став 4. ЗКП, у делу у којем је одбачен као недозвољен, донета је одлука као у изреци.

**Записничар-саветник,
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Невенка Важић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић